

Automotive Innovation Slovakia Survey 2014

Prieskum o výskume, vývoji a inováciách v automobilovom
priemysle na Slovensku

Zväz automobilového priemyslu SR
partner prieskumu

Jaroslav Holeček, prezident Zväzu automobilového priemyslu SR

V posledných dvoch rokoch veľmi často skloňujeme slová veda, výskum ako základné podmienky pre inovácie v priemysle ako takom, ale predovšetkým v automobilovom priemysle, ktorý je ťahúňom slovenskej ekonomiky. Sme presvedčení, že bez ďalšieho rozvoja výskumu a vývoja predovšetkým v jeho aplikovanej podobe, nemôžeme dosiahnuť zvýšenie konkurencieschopnosti automobilového priemyslu na Slovensku. **Dnes už nestačí výroby iba produkovať, ale subdodávatelia do automobilového priemyslu ich musia sami vyvíjať, zdokonaľovať a zabezpečovať realizáciu ich neustáleho rozvoja.**

Na Slovensku sme v automobilovom priemysle určite dosiahli vysoký stupeň inovácií, predovšetkým v oblasti zlepšovania procesov a technológií. To, čo nám však chýba, je základňa pre vývoj samotných produktov v subdodávateľskom priemysle.

My v ZAP tvrdíme, že bez toho, aby sme z výskumu a vývoja spravili riadnu podnikateľskú sféru, to znamená našli organizáciu, ktorá sa bude profesionálne zaoberať zákazkou na výskum a vývoj od jej prijatia až po samotnú realizáciu, nie je možné, aby výskum a vývoj na Slovensku išiel dopredu. Pre ZAP SR je dôležité založiť centrum strategického výskumu, vývoja a inovácií priemyslu ako základnej organizačnej jednotky, aj keď možno iba virtuálnej alebo fungujúcej už popri niektorej existujúcej výskumno-vývojovej inštitúcii, pre praktizovanie takéhoto biznisu.

Musím povedať, že za posledné roky mnohí subdodávatelia v automobilom priemysle pochopili, že bez inovácií výrobkov a technológií nemôžu byť konkurencieschopní. No a tak na Slovensku už máme prvé lastovičky, medzinárodných subdodávateľov, ktorí priniesli zárodky vedecko-výskumných stredísk. Sme tomu veľmi radi, no je potrebné viac motivovať aj našich slovenských lokálnych subdodávateľov. Dobrým príkladom je Matador Holding alebo Služba Nitra, ktorí už dlhé roky profitujú z toho, že si uvedomili skutočnosť, že bez aplikovaného výskumu, vývoja, technického rozvoja a inovácií nemôžu byť konkurencieschopní. ●

Vladimír Švač, riaditeľ Oddelenia inovačného poradenstva, KPMG na Slovensku

Spoločnosť KPMG na Slovensku pripravila v spolupráci so Zväzom automobilového priemyslu Slovenskej republiky prvý unikátny prieskum v slovenskom automobilovom priemysle. Prieskum sa zameral na oblasť výskumu, vývoja a inovácií a ďalšieho rozvoja tejto oblasti na Slovensku. Hlavnú úlohu v slovenskom hospodárstve hrá práve automobilový priemysel so svojim dodávateľským sektorom. Automobilový priemysel je charakterizovaný ako jeden z najinovatívnejších priemyslov sveta, a preto je táto oblasť dôležitá aj pre budúci vývoj Slovenska.

Z tohto jedinečného prieskumu vyplynulo niekoľko zaujímavých výsledkov. Tie môžu byť určitou štartovacou čiarou a dobrým ukazovateľom toho, kde je potrebné pomôcť a na čo sa treba pri inováciách vo firme sústrediť. Výsledky prieskumu naznačujú, že automobilový priemysel sa vyvíja dobrým smerom a záujem slovenských inžinierov a manažérov o inovácie neustále rastie. **Pozitívnym príkladom je, že až 26 dodávateľských podnikov uviedlo, že má na Slovensku vlastné R&D centrum a ďalších 16 dodávateľských podnikov plánuje takéto centrá zriadiť do 3 rokov.**

Schopnosť inovovať a zvyšovať svoj inovačný potenciál sú kľúčové úlohy pre súčasný manažment podnikov na Slovensku. Ďalším svetovým trendom, ktorý sa udomácňuje na Slovensku, je zriaďovanie R&D centier a potenciál pre Slovensko vidíme aj v prepojení etablovaných podnikov so start-up komunitou.

Spoločnosť KPMG na Slovensku sa v posledných rokoch venuje inováciám hlavne v dvoch smeroch: vývoj služieb inovačného manažmentu pre etablované podniky na Slovensku a vývoj služieb a poradenstvo pre slovenské start-up firmy. KPMG okrem týchto aktivít začala svoju pozornosť venovať aj deťom na základných školách v podobe kreatívneho podnikateľského projektu iKid, ktorý má za sebou už dva úspešné ročníky.

Verím, že iniciatívy spoločnosti KPMG v oblasti inovácií budú prínosom nielen pre biznis sféru, ale aj pre budovanie inovačného ekosystému na Slovensku. ●

Obsah

Príhovor	2
Úvod	5
Hlavné zistenia	6
Štruktúra respondentov prieskumu	10
Faktory rozvoja inovácií v podnikoch	12
Bariéry inovačného úsilia	15
Motivačné faktory	16
Plány na najbližší rok	17
Kapacity pre výskum a vývoj	20
Rast profitu	22
Start-upy a automobilový priemysel	24
Oblasti rozvoja a podpory	26

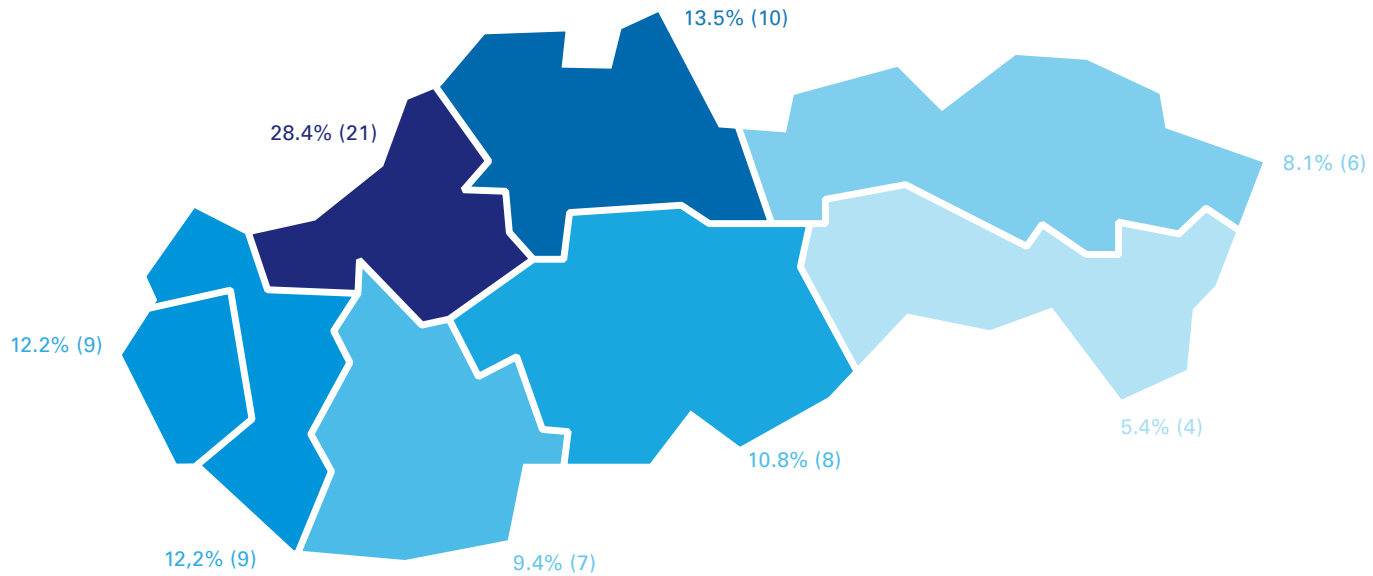
Úvod

Ciele a metodológia prieskumu

Spoločnosť KPMG na Slovensku v spolupráci so Zväzom automobilového priemyslu SR pripravili prvý prieskum o výskume, vývoji a inováciách v automobilovom priemysle na Slovensku. Cieľom tohto prieskumu bolo získať poznatky o súčasnom stave a budúcom vývoji automobilového priemyslu na Slovensku z hľadiska rozvoja výskumu, vývoja

a inovácií. Na základe získaných výsledkov budeme môcť navrhovať nástroje pre podporu spomínaných oblastí v podnikoch pôsobiacich v automobilovom priemysle na Slovensku. Do prieskumu sa v období august až september 2014 zapojilo 74 respondentov.

Demografia - rozloženie respondentov na mape SR

Hlavné zistenia

300

výskumno-vývojových pracovníkov plánujú prijať v najbližších 12 mesiacoch dodávateľské podniky na Slovensku

70%

respondentov označilo za hlavný merateľný ukazovateľ hodnoty inovácií „**návratnosť investícií**“

26

dodávateľských podnikov uviedlo, že má na Slovensku vlastné R&D centrum a ďalších 16 plánuje takéto centrá zriadiť do 3 rokov

700

výskumno-vývojových pracovníkov pracuje v súčasnosti v R&D centrách dodávateľov automobiliek

3

najväčšie bariéry inovovania v dodávateľských podnikoch podľa respondentov sú: **nedostatok inžinierskych talentov, príliš vysoké náklady na inovácie a nedostatok času na inovovanie**

3

klúčové faktory ktoré môžu presvedčiť materskú spoločnosť, aby investovala na Slovensku do výskumu a vývoja sú: garancia dlhodobosti R&D projektu a využitia investícií, podpora zo strany štátu a **zánietenosť vedenia podniku** na Slovensku pre výskum a vývoj

Naj

-väčšiu zodpovednosť v podnikoch na Slovensku nesú **riaditelia podnikov a vedúci R&D centier**

1 z 3

top motivačných faktorov je „**nechať zamestnancov realizovať sa**“

23%

dodávateľských podnikov prejavilo záujem o spoluprácu so slovenskými start-upmi

62%

respondentov sa vyjadrilo, že najdôležitejším faktorom pre rozvoj inovácií je „**neustále zlepšovanie procesov**“

78%

dodávateľských podnikov na Slovensku plánuje v najbližších 1-2 rokoch investovať určité percento z obratu do výskumu a vývoja

65%

respondentov sa vyjadrilo, že potrebuje pomoc pri hľadaní inžinierskych talentov

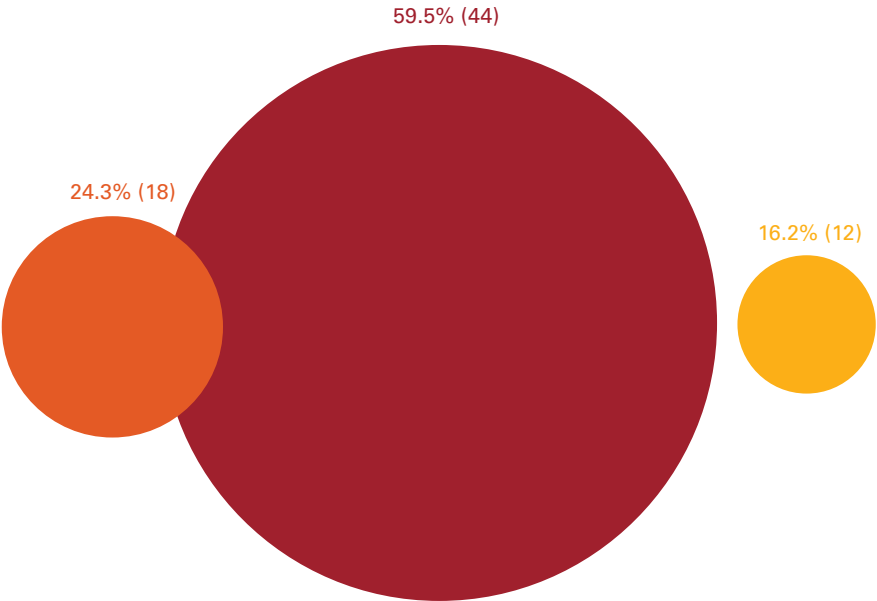
Prieskum o výskume, vývoji a inováciách v automobilovom priemysle na Slovensku

Prieskum pripravil a spracoval: Vladimír Švač
Editor: Ľubomíra Mardíaková

*„V KPMG nám bude potešením
podporovať inovácie v slovenskom
automobilovom priemysle.“*

Kenneth Ryan
riadiaci partner
KPMG na Slovensku

Koľko zamestnancov má vaša firma?

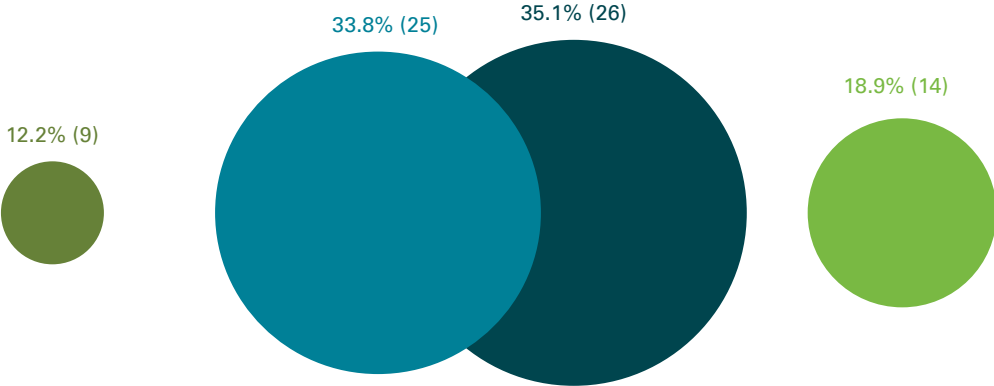

- Veľký podnik (250 a viac zamestnancov)
- Stredný podnik (50 - 249 zamestnancov)
- Malý podnik (1 - 49 zamestnancov)

Do akej skupiny dodávateľov sa radíte?

Jedným z hlavných trendov v dodávateľskom sektore automobilového priemyslu je rastúca potreba výrobcov mať k dispozícii oblasť výskumu a vývoja priamo u dodávateľov. Dodávatelia reagujú zriaďovaním výskumno-vývojových

oddelení a centier. Dodávatelia typu 1-Tier sa nazývajú tiež systémoví dodávatelia. Ich charakteristickou črtou je práve vlastný výskum a vývoj. Túto skupinu v našom prieskume tvorilo 35% respondentov.

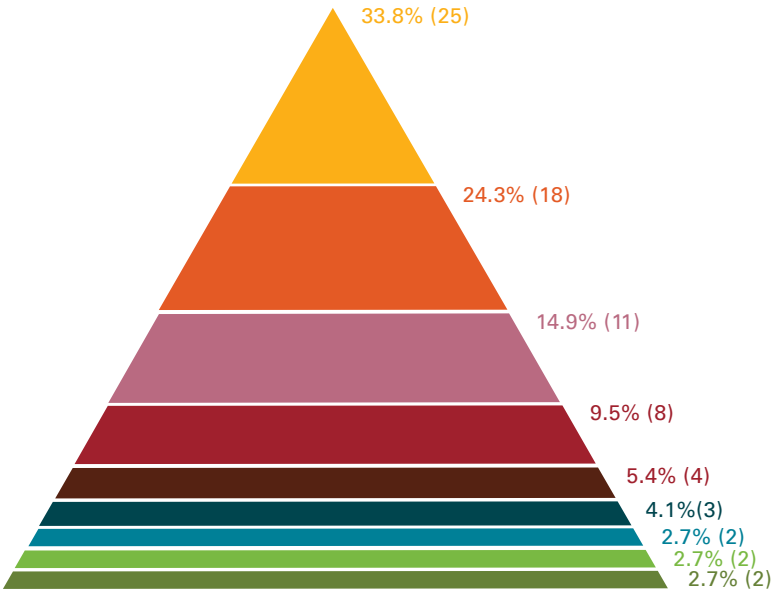

- 1-Tier dodávateľ
- 2-Tier dodávateľ
- 3-Tier dodávateľ
- Iné

Kto vo vašej firme nesie hlavnú zodpovednosť za rozvoj výskumu, vývoja a inovácií?

Je veľmi dôležité vedieť, kto nesie hlavnú zodpovednosť za inovácie a ich rozvoj v podniku. Aby bolo firemné prostredie naozaj podnetné a inováciám naklonené, potrebujeme silných lídrov a manažérov, ktorí dokážu zamestnancov nadchnúť a motivovať. Z prieskumu vyplynulo, že túto rolu majú najmä najvyšší predstavitelia firiem, t.j. *CEO/GR* (33,8%). Takmer

štvrtina (24,3%) respondentov označila za nositeľa inovácií *vedúcich R&D centier*. Významný podiel mala aj odpoveď *“iné”*, ktorú označilo 14,9% opýtaných. Znamenalo to najmä, že hlavnú zodpovednosť za výskum a vývoj nesie centrála firmy v zahraničí.

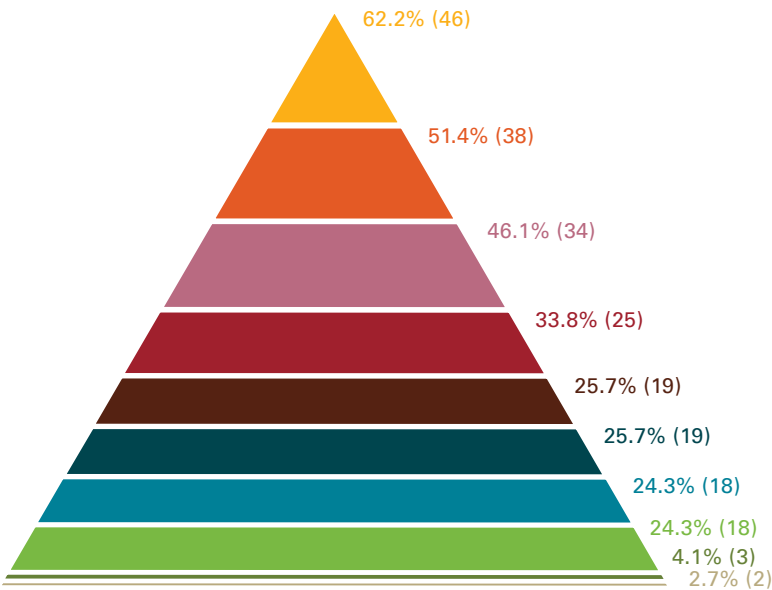

- CEO / GR
 - Vedúci R&D centra
 - Iné
 - Všetci zamestnanci sa podieľajú na inovačnom procese
 - Iný vysoký predstaviteľ top manažmentu
- Vedúci oddelenia
 - Manažér pre rozvoj firmy
 - Externá firma
 - Špeciálna inovačná skupina, ktorá je zložená z manažérov z rôznych oddelení
 - Inovačný manažér

Ako veľmi sú tieto faktory dôležité pre rozvoj inovácií vo vašej firme? (Vyberte 3 najhlavnejšie faktory)

Rozvoj inovácií v podniku nie je ľahkou záležitosťou. Vyžaduje si to neúnavnú a systematickú prácu zainteresovaných osôb. K rozvoju inovácií prispieva najmä *neustále zlepšovanie procesov*, čo potvrdilo svojim vyjadrením viac ako 62% respondentov. Ďalej nasledovali dva nemenej dôležité faktory:

dostupnosť inžinierskych talentov (51,4%) a *dostupnosť finančných zdrojov* (46%). Podľa celkových výsledkov tohto prieskumu patrí faktor *„inžinierske talenty”* k najdôležitejším v oblasti inovatívnosti slovenského automobilového priemyslu.

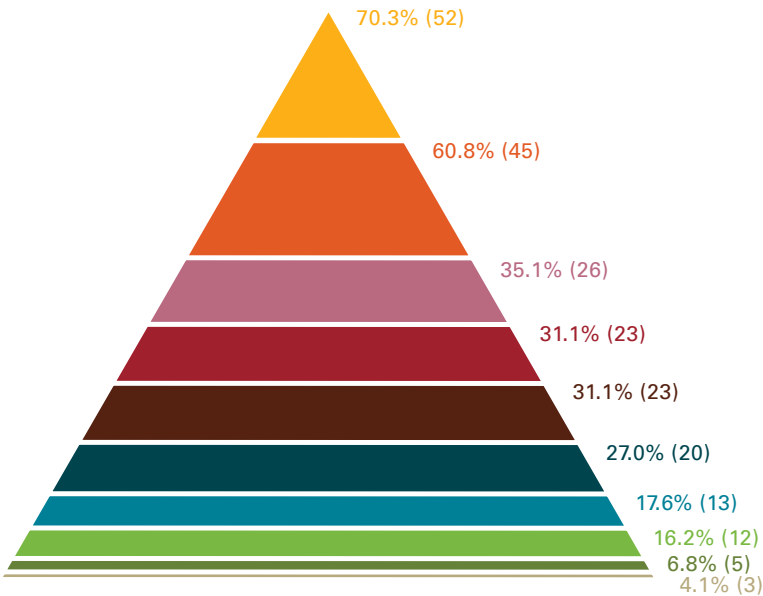

- Neustále zlepšovanie procesov
 - Dostupnosť inžinierskych talentov
 - Dostupnosť finančných zdrojov
 - Rast obratu prostredníctvom inovácií
 - Dostupnosť najnovších technológií vo firme
- Vývoj prelomových inovácií s globálnym dosahom
 - Mať vlastné R&D centrum
 - Budovanie inovačných sietí a partnerstiev
 - Inovačné tréningy
 - Iné

Aké sú hlavné inovačné ukazovatele vo vašej firme, ktoré používate pre meranie hodnoty inovácií? (Vyberte 3 najhlavnejšie ukazovatele)

Meranie inovácií je často diskutovanou témou na rôznych fórach, keďže inovačný proces je mnohokrát určitým experimentovaním. Niekedy je ťažké na začiatku merať výsledok, ktorý ešte len očakávame, napriek tomu sa v podnikoch vytvárajú rôzne kombinácie, ako inovácie čo najúčinnnejšie

zmerať. V automobilových dodávateľských podnikoch na Slovensku sa považujú za tri hlavné ukazovatele pre meranie hodnoty inovácií *návratnosť investícií* – 70,3%; *rast tržieb* – 60,8% a *počet nových zákazníkov* – 35,1%.

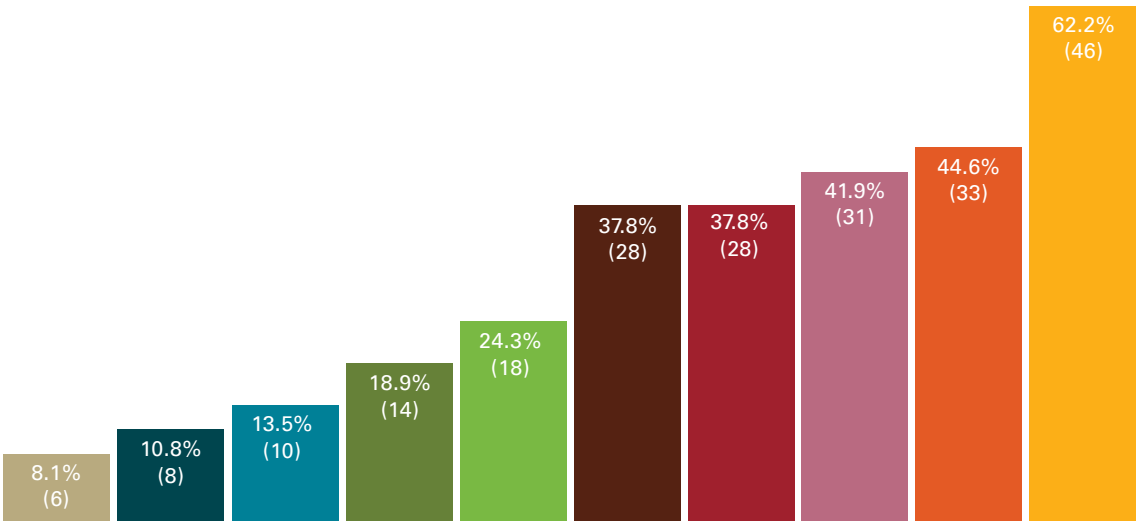

- Návratnosť investícií (ROI)
- Rast tržieb
- Počet nových zákazníkov
- Podiel firmy na trhu
- Výška investícií do inovácií
- Počet nových produktov uvedených na trh
- Počet zlepšovacích návrhov
- Zviditeľnenie firemnej značky
- Počet zamestnancov preškolených v inováciách
- Iné

Aké sú bariéry inovovania vo vašej firme? (Vyberte 3 najväčšie bariéry)

Inovovanie je dlhodobá záležitosť. Vyžaduje si odvážny a odhodlaný tím, ktorý sa dokáže postaviť veľkým výzvam, motivujúce inovačné prostredie a najmä čas. Dodávateľské firmy označili za top 3 bariéry inovovania na Slovensku *nedostatok inžinierskych talentov* (62,2%), *príliš vysoké náklady na ino-*

vovanie (45%) a *nedostatok času na inovácie* (41,9%). Respondenti tiež spomenuli ako problematické faktory nedostatok finančných prostriedkov, nedostatočnú podporu zo strany štátu a chýbajúce vlastné R&D centrum na Slovensku.

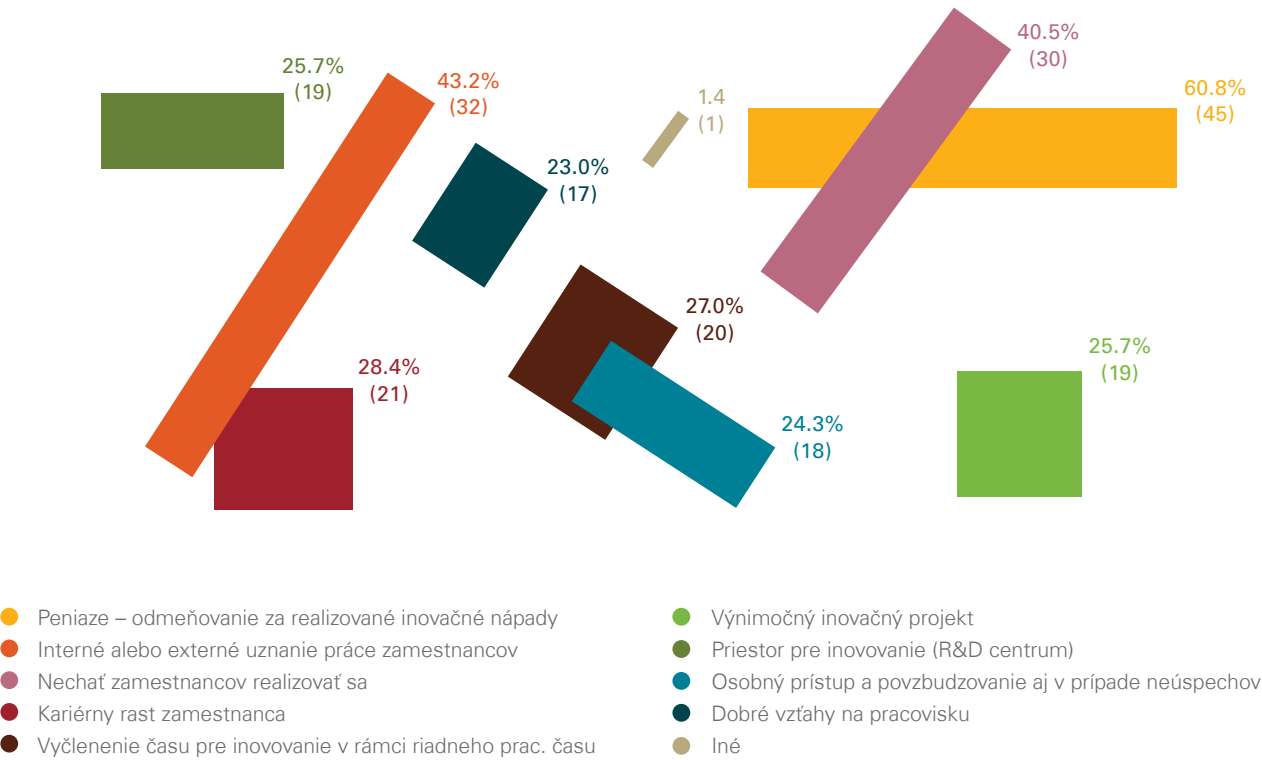

- Nedostatok inžinierskych talentov
- Príliš vysoké náklady na inovovanie
- Nedostatok času
- Nedostatok finančných prostriedkov
- Nedostatočná podpora zo strany štátu
- Chýbajúce vlastné R&D centrum na Slovensku
- Slabá motivácia zamestnancov
- Chýbajúca inovačná stratégia
- Nedostatočný alebo žiadny inovačný tréning
- Iné

Aké sú kľúčové motivačné faktory pre inovácie vo vašej firme? (Vyberte 3 najhlavnejšie kritériá)

Najvýznamnejším motivačným faktorom pre inovácie v podnikoch je *finančné odmeňovanie za realizované inovačné nápady*. Vyjadrili sa tak takmer dve tretiny (60,8%) respondentov nášho prieskumu. Druhým najhlavnejším motivačným faktorom pre slovenských zamestnancov je *„interné alebo externé uznanie“* za odvedenú prácu. Poďakovanie a vyzdvihnutie inovatívnej práce zamestnancov sa stáva význam-

ným faktorom, ktorý napomáha ďalšiemu inovovaniu. Tretím nie menej dôležitým motivačným faktorom je *„nechať zamestnancov realizovať sa“*. Vytvoriť priestor pre generovanie nápadov a ich uvedenie do praxe sa javí ako veľká potreba slovenských zamestnancov. V prípade, ak by dostali príležitosť prejsť sa a ukázať svoje schopnosti, ocenili by to až dve pätiny (40,5%) respondentov.

Koľko ľudí plánujete prijať v najbližších 12 mesiacoch do oblasti výskumu, vývoja a inovácií vo vašej firme?

Pozitívom pre oblasť výskumu, vývoja a inovácií v automobilovom priemysle na Slovensku je, že dodávateľské podniky plánujú prijať do tejto oblasti nových ľudí. Respondenti sa

vyjadrili, že v najbližších 12 mesiacoch príjmu spolu viac ako 300 výskumno-vývojových pracovníkov.

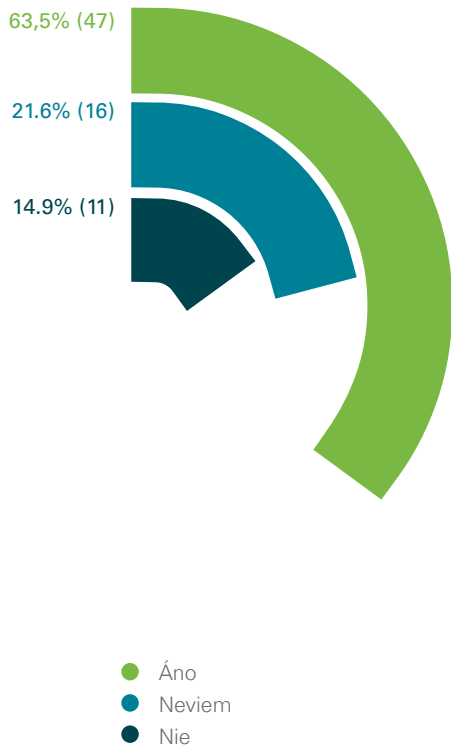

nových výskumno-vývojových pracovníkov

Plánuje vaša firma v najbližších 12 mesiacoch investovať finančné prostriedky a čas do inovačných tréningov pre vašich zamestnancov?

Ďalším pozitívnym signálom vývoja situácie vo výskume a vývoji v automobilovom priemysle je, že až 63,5% respondentov sa vyjadrilo, že plánuje v najbližších 12 mesiacoch

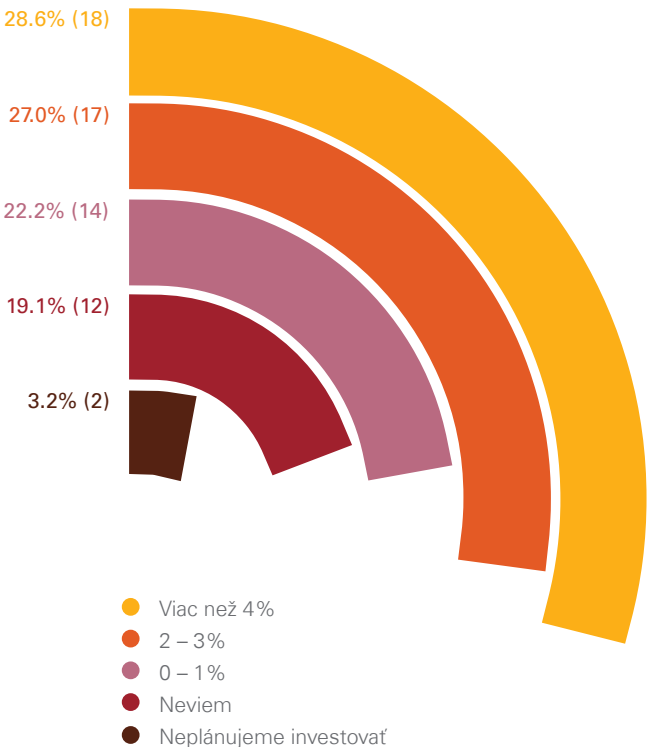
investovať finančné prostriedky a čas do inovačných tréningov pre zamestnancov.

Koľko finančných prostriedkov plánuje vaša firma investovať do výskumu, vývoja a inovácií na Slovensku v najbližších 1-2 rokoch? (Napíšte percentuálny podiel z obratu firmy na Slovensku)

Až 77,8% dodávateľských podnikov na Slovensku plánuje v období najbližších 1-2 rokoch investovať do výskumu a vývoja niekoľko percent z obratu firmy. Takmer 30%

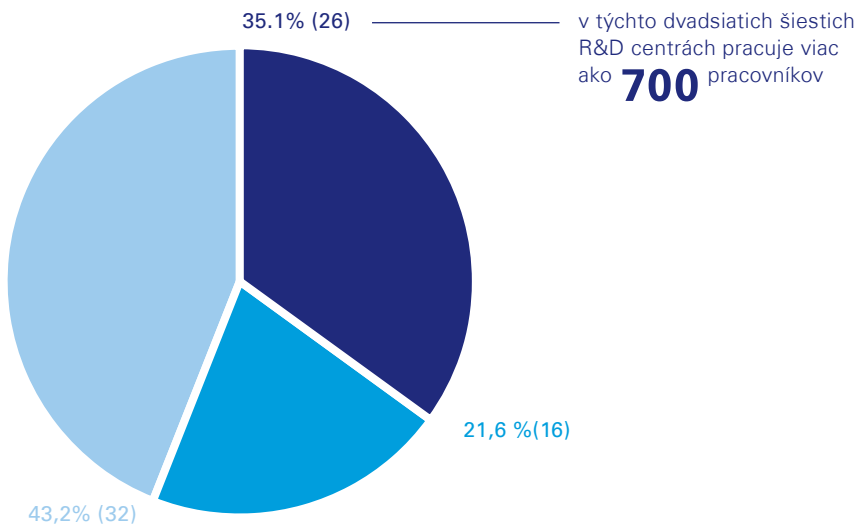
respondentov sa vyjadrilo, že ich investícia bude vo výške viac ako 4% z obratu firmy na Slovensku.
Poznámka: Na túto otázku odpovedalo 63 respondentov

Má vaša firma vlastné R&D centrum (inovačné alebo technologické centrum) na Slovensku?

Automobilový priemysel na Slovensku a s ním súvisiaca oblasť výskumu, vývoja a inovácií je nastavená správnym smerom. Z prieskumu vyplynulo, že 26 podnikov má vlastné R&D centrum na Slovensku, čo je veľmi pozitívnym signálom pre budúcu meniacu sa štruktúru automobilového priemyslu.

V týchto centrách pracuje viac ako 700 výskumno-vývojových pracovníkov. Tieto príklady môžu pozitívne inšpirovať aj ďalšie podniky, ale čo je možno dôležitejšie aj prípravu a rozvoj inžinierskych talentov na univerzitách. Ďalších 16 podnikov plánuje zriadiť R&D centrum na Slovensku do 3 rokov.

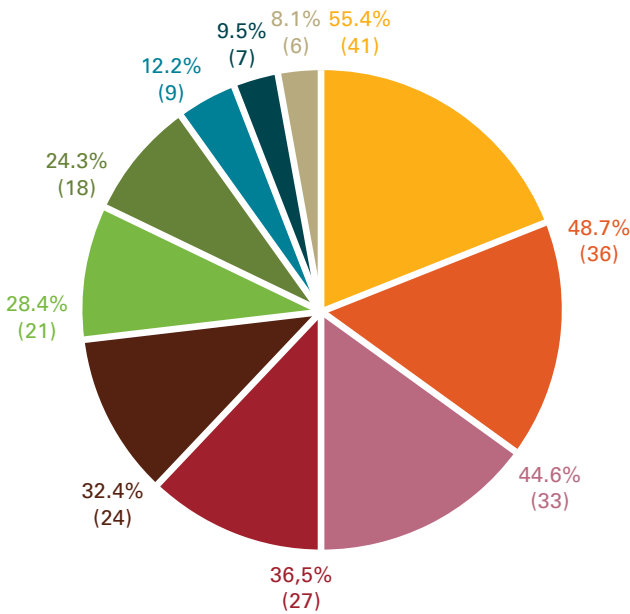

- Áno
- Nie, ale plánujeme zriadiť R&D centrum v najbližších troch rokoch
- Nie, ani neplánujeme zriadiť R&D centrum

Čo dokáže presvedčiť vašu materskú spoločnosť, aby investovala do oblasti výskumu, vývoja a inovácií vo vašej firme na Slovensku? (Vyberte 3 najhlavnejšie kritériá)

Rozvoj oblasti výskumu a vývoja a budovanie R&D centier závisí od rôznych faktorov. Respondentov sme sa preto opýtali, čo dokáže presvedčiť materskú spoločnosť, aby investovala do výskumu a vývoja v pobočke na Slovensku.

Medzi top 3 hlavné kritériá sa zaradili *garancia dlhodobosti projektu a využitia investícií* (55,4%); *podpora zo strany štátu* (48,7%) a *zanietenosť vedenia slovenskej pobočky pre výskum a vývoj* (44,6%).

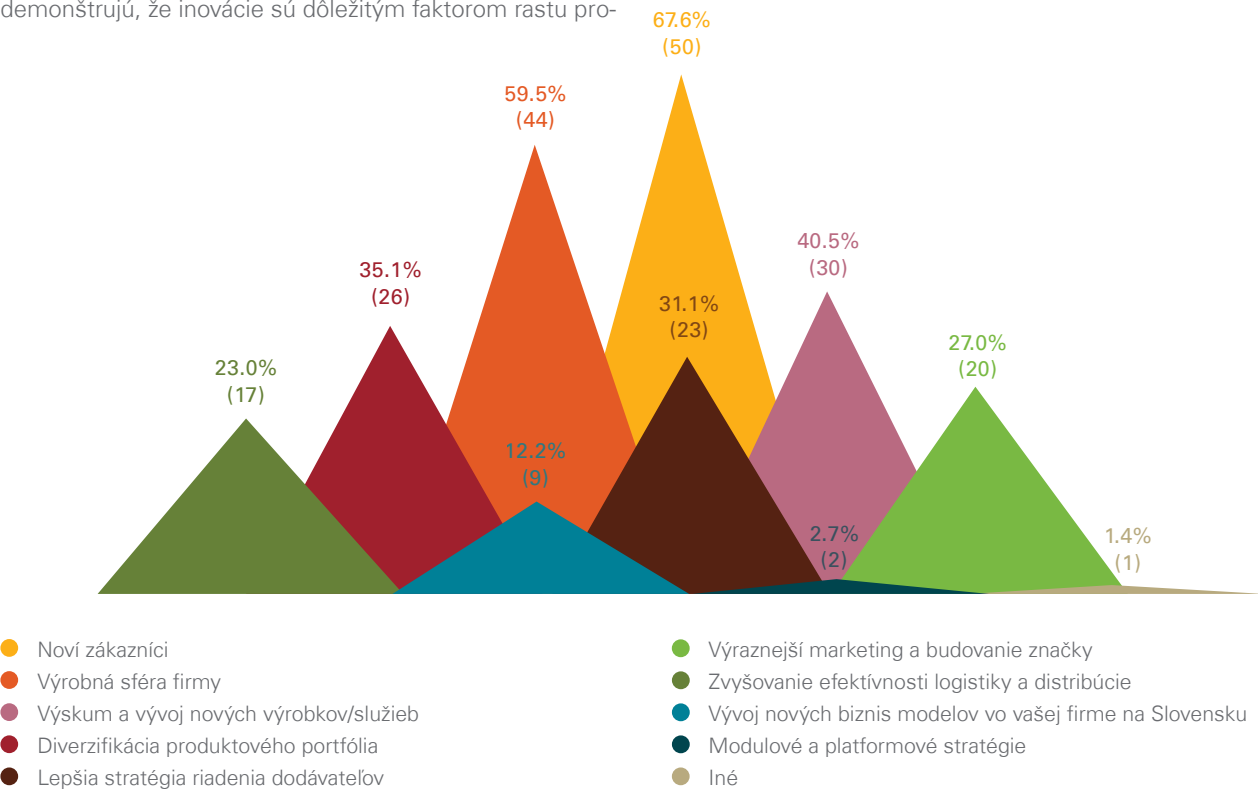

- Garancia dlhodobosti projektu a využitia investícií
- Podpora zo strany štátu
- Zanietenosť vedenia našej firmy pre výskum a vývoj
- Dostupnosť vysokoškolsky kvalifikovanej pracovnej sily
- Dobré referencie etablovanej firmy voči centrále
- Konkurenčné náklady na výskum a vývoj na Slovensku
- Vytvorenie partnerstiev s univerzitami
- Iné
- Prítomnosť iných zahraničných R&D centier na Slovensku
- Pomoc externej firmy pri presvedčovaní materskej spoločnosti investovať do výskumu a vývoja

Ktoré z nasledujúcich elementov významne prispievajú k celkovému rastu profitu vo vašej firme na Slovensku v najbližších 12 mesiacoch? (Vyberte 3 najhlavnejšie elementy)

Najväčší prínos pre podnik v automobilovom priemysle z hľadiska rastu profitu majú najmä tieto 3 elementy: *noví zákazníci* (67,6%); *výrobná sféra podniku* (59,5%) a *výskum a vývoj nových výrobkov a služieb* (40,5%). Tieto výsledky demonštrujú, že inovácie sú dôležitým faktorom rastu pro-

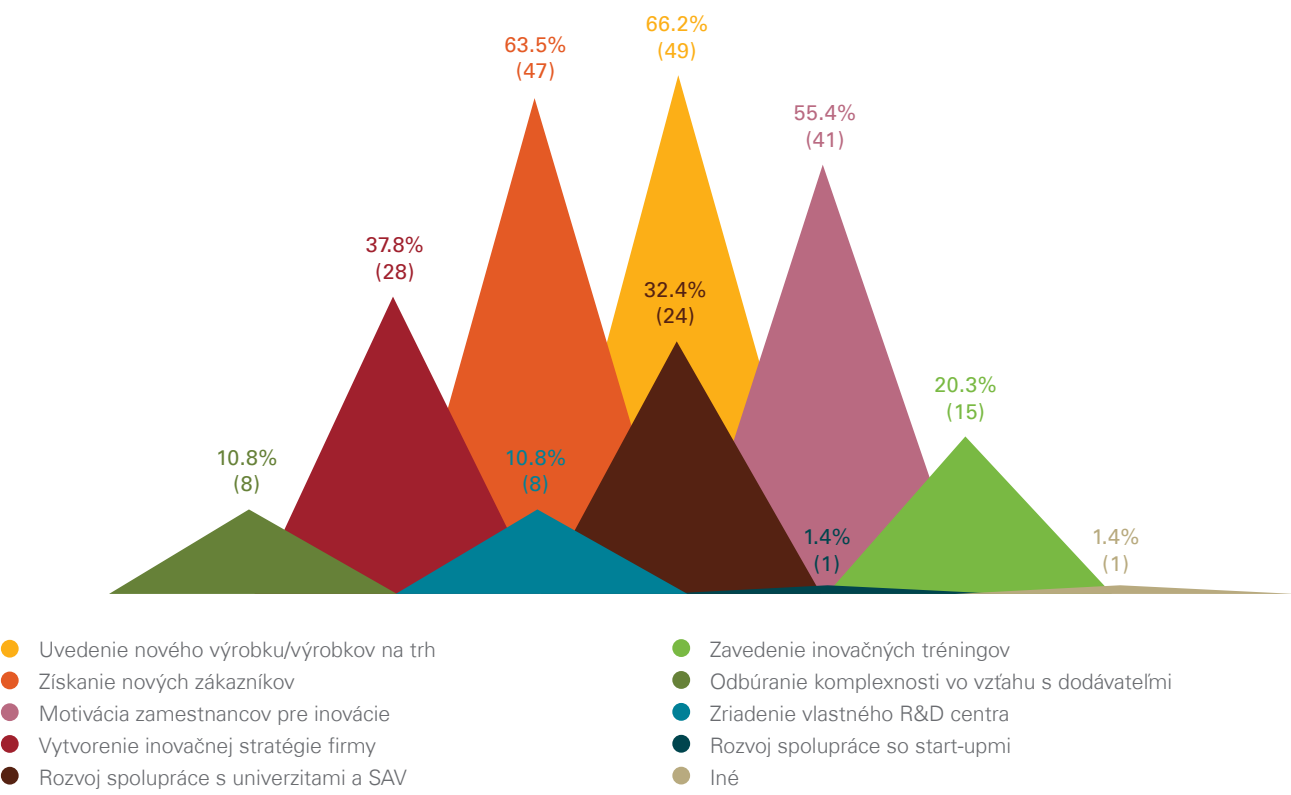
fitu podniku. Získavanie nových zákazníkov a výskum a vývoj nových produktov a služieb spolu veľmi úzko súvisia. Potreba inovovať je stále výraznejšia aj v podnikoch už etablovaných na Slovensku.

Aké sú 3 najväčšie inovačné výzvy pre vašu firmu na Slovensku pre najbližších 12 mesiacov?

Za najväčšie inovačné výzvy na obdobie najbližších 12 mesiacov respondenti označili *uvedenie nových výrobkov na trh* a *získanie nových zákazníkov*. Zaujímavosťou je tretia najväčšia inovačná výzva pre podniky. Je ňou oblasť *motivácie*

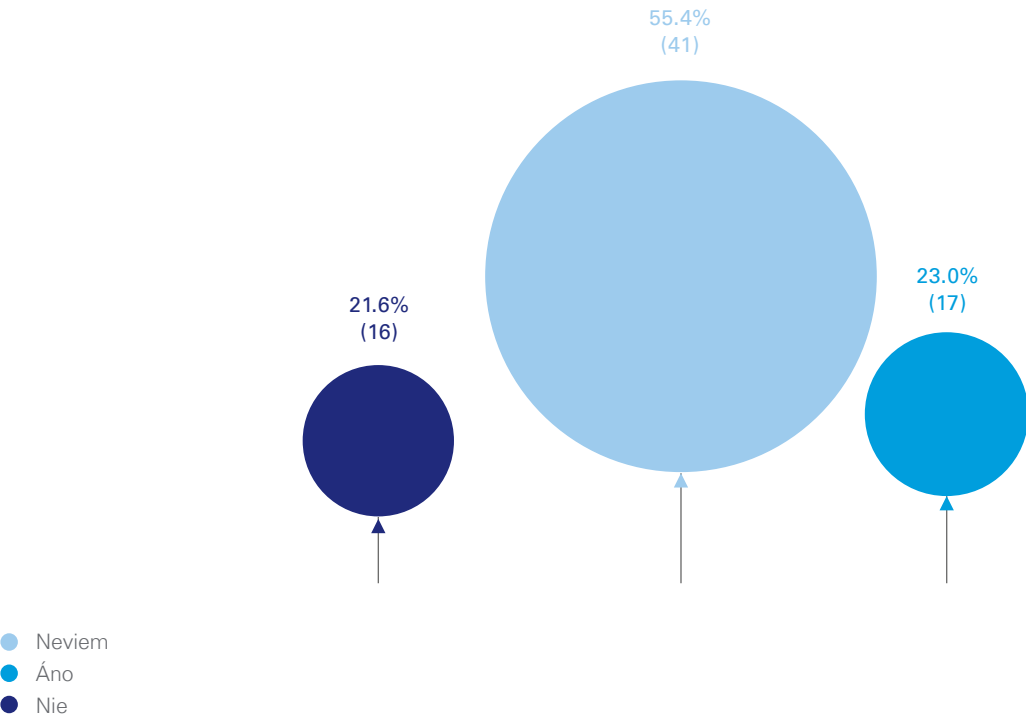
zamestnancov pre inovácie, ktorá si získava čoraz väčšiu pozornosť. Dnes rastie potreba hľadania tej správnej kombinácie motivačných faktorov, ktoré napomôžu väčšej inovačnej aktivite aj v podnikoch na Slovensku.

Existuje záujem vašej firmy o spoluprácu so slovenskými start-up firmami?

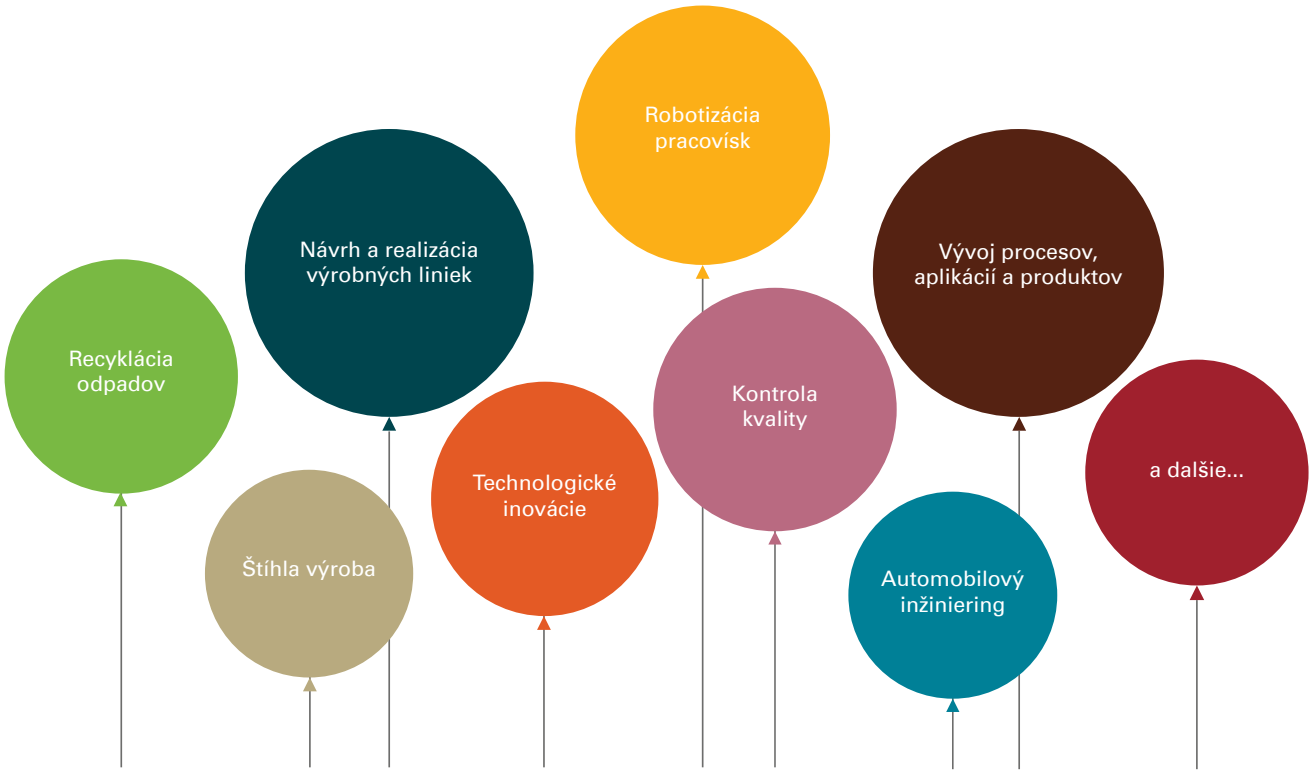
Oblasť start-upov je v súčasnosti jeden z najväčších svetových fenoménov. Tento trend vytvárania nových inovatívne a technologicky orientovaných firiem neobišiel ani Slovensko. Takmer štvrtina (23%) respondentov sa vyjadrila, že majú záujem o spoluprácu so slovenskými start-up firmami. Naopak viac ako pätina (21,6%) o tento typ partnerstva zatiaľ záujem nemá. Zvyšná viac ako polovica

(55,4%) dodávateľských podnikov sa vyjadrila, že nevie. Domnievame sa, že dôvodom tejto skutočnosti je, že mnohé dodávateľské podniky nepoznajú slovenské start-up firmy, ich oblasť pôsobenia a inovácie, ktoré prinášajú. Bude veľkou výzvou hľadať spôsoby, ako tieto dva svety - novovznikajúce start-up firmy a etablovaných dodávateľov, prepojiť.

V akej oblasti by ste mali záujem o spoluprácu?

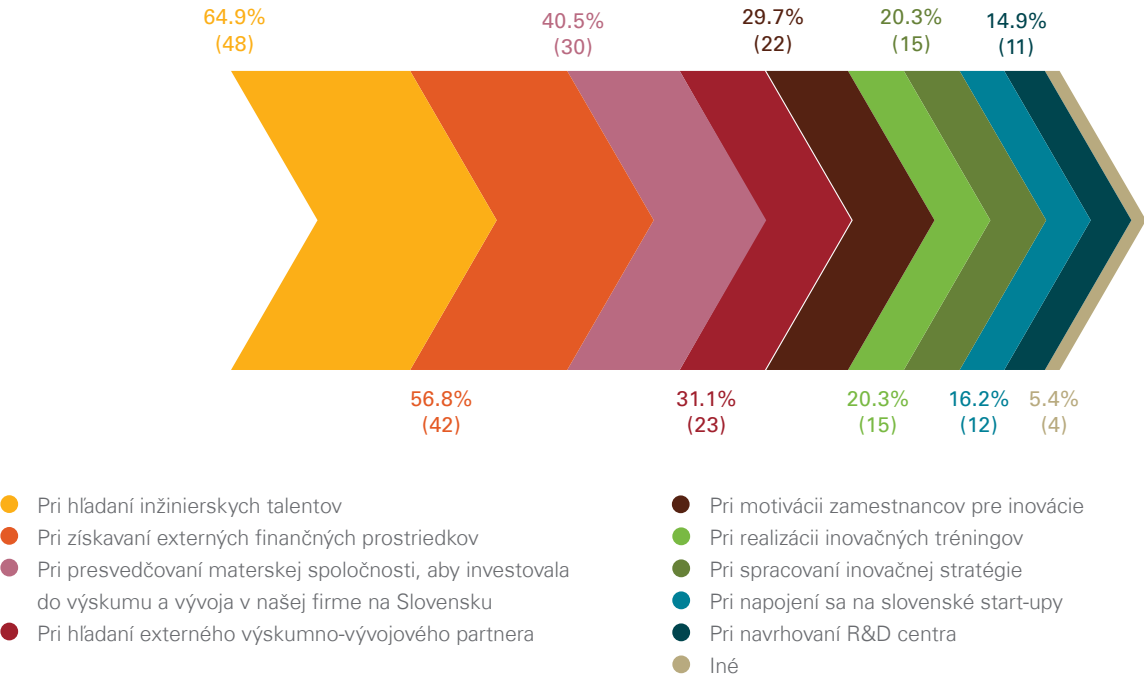
Podniky, ktoré sa vyjadrili, že majú záujem o spoluprácu so start-upmi, navrhli niekoľko oblastí, kde by si túto spoluprácu vedeli predstaviť, napr:

Ak by ste mali záujem o zriadenie výskumu a vývoja vo vašej firme alebo ďalší rozvoj tejto oblasti, v čom by ste potrebovali najviac pomôcť? (Vyberte 3 najhlavnejšie oblasti)

Dodávateľské podniky na Slovensku majú záujem o výskumno-vývojové aktivity, avšak viaceré podniky potrebujú pomoc pri svojom snažení a zavádzaní inovačných iniciatív. Oblasť, v ktorých potrebujú podniky pomôcť najviac sú *hľadanie inžinierskych talentov* (64,9% respondentov); *získavanie externých finančných prostriedkov na výskum a vývoj* (56,8%) a *presvedčenie materskej spoločnosti, aby investovala do*

výskumu a vývoja vo firme na Slovensku (40,5%). Jedným z najväčších problémov sú kvalitné ľudské zdroje, resp. ich nedostatok, keďže výskumno-vývojové kapacity si vyžadujú talentovaných inžinierov a vývojárov. Toto zistenie by malo byť výzvou najmä pre univerzity, kde je potrebné zlepšovanie procesu vzdelávania a napojenie na priemyselnú prax.

Kontakt

Kenneth Ryan
radiaci partner

T: +421 2 59984 111

E: kennethryan@kpmg.sk

Vladimír Švač
riadiateľ Oddelenia inovačného poradenstva

T: +421 2 59984 492

E: vsvac@kpmg.sk

Automotive Innovation Slovakia Survey 2014

je prvý prieskum svojho druhu na Slovensku

Prieskum pripravil a spracoval: Vladimír Švač

Editor: Ľubomíra Mardiaková

KPMG in Slovakia

Dvořákovo nábrežie 10

811 02 Bratislava

Žriedlová 12 - 14

040 01 Košice

T: +421 2 5998 4111

E: skmarketing@kpmg.sk

kpmg.sk